

MAT OG KULTURLANDSKAP 2005

Mat og kulturlandskap 2005 var landbrukets hundreårsmarkering av unionsoppløsningen. Prosjektet var koordinert gjennom Landbruks- og matdepartementet www.odin.dep.no/lmd. Daværende Landbruksdepartementet tok initiativ til prosjektet i mai 2003. I prosjektsøknaden fra LMD til Hundreårsmarkeringen-Norge 2005 www.norge2005.no het det:

"1905–2005-markeringen gir mulighet til å sette landbruket inn i en historisk sammenheng, og samtidig skape engasjement og debatt om veien videre."

Prosjektet skulle kombinere mat, matglede og matkultur med aktivitet, opplevelser og alle de rikdommer og verdier landbrukets kulturlandskap har å by på. Markeringer og aktiviteter rundt i landet skulle framheve det unike og særegne innenfor disse områdene innenfor hvert enkelt distrikt og region. Prosjektet rettet seg mot folk i by og bygd, med barn og ungdom som spesiell målgruppe.

Mat og kulturlandskap 2005 var et bredt dagnads- og samarbeidsprosjekt innenfor landbrukets "storfamilie:" næringens utøvere, foredlingsindustrien, handelen, kokkene og tur- og reiselivsfolket og landbruksforvaltninga sentralt og i fylkene. Underveis kom også andre grupper/interesser inn. Prosjektleder var Kirsten I. Værdal. Informasjonsstaben og Landbruk Pluss-staben i LMD bidro spesielt inn i arbeidet. Fylkesmennesenes landbruksavdelinger (FMLA) koordinerte arbeidet på fylkesnivå.

Målet med *Mat og kulturlandskap 2005* var å gi økt bevissthet om og forsterket glede og stolthet over verdien av norsk mat og et levende kulturlandskap i hele landet. Prosjektet skulle vise at

- landbruket tar vare på, utvikler og fornyer norsk matkultur
- landbruket forvalter, foredler og formidler norsk natur – gjennom aktiv og fornuftig bruk

Gjennom prosjektet ble bygde-Norge og landbruket satt inn i en historisk sammenheng. Det ble holdt markeringer og aktiviteter i alle fylker – som trakk fram det særegne knyttet til – og viste sammenhengen mellom mat og kulturlandskap. Matglede og matkultur ble kombinert med aktivitet og opplevelser i kulturlandskapet. Det ble utviklet et tett samarbeid med alliansepartnere i hele matkjeden - og med reiselivet og friluftsansjonene. Prosjektet har skapt engasjement og debatt om veien videre for bygde-Norge.

Delprosjektene i *Mat og kulturlandskap 2005* var

- **Streif** (se s. 2) (vandring i kulturlandskapet kombinert med lokal mat, kultur og historie) www.streif.no
- Matstreif i Oslo (matfestival på Karl Johans gate 11-12.6.2005) <http://odin.dep.no/lmd/2005/matogkultur/matstreif/bn.html>
- Kortreist mat (aktiviteter for ungdomsskolen og landsdekkende kåring) <http://odin.dep.no/lmd/2005/matogkultur/kortreist/bn.html>
- Scenarier for Framtidsbygda 2020 (DVDpakke og interaktiv nettside) <http://odin.dep.no/lmd/html/fremtidsbygda/>
- Stilkonkurranse for videregående skole <http://odin.dep.no/lmd/2005/matogkultur/konkurranse/bn.html>

Les mer om *Mat og kulturlandskap 2005* på www.odin.dep.no/lmd/2005

Streif var et ledd i *Mat og Kulturlandskap 2005*, landbrukets hundreårsmarkering av unionsoppløsningen. *Streif* var tilrettelagte vandringer for allmennheten i kulturlandskapet kombinert med opplevelser av lokal mat, kultur og historie.

Streif ble sentralt koordinert av Landbruks- og matdepartementet, og lokalt koordinert av Fylkesmannens landbruksavdelinger. Streifene ble gjennomført lokalt gjennom samarbeid mellom lokale bondelag og bonde- og småbrukerlag, bygdekvinnelag, tur- og friluftslag, museums- og historielag, kokkelaug, bønder og øvrige næringsutøvere, bygdefolk, lokale ildsjeler og andre.

Streif

- hadde aktiviteter og markeringer knyttet til temaene "mat" og "kulturlandskap"
- bidro til en bedre synliggjøring av sammenhengene mellom lokal matproduksjon og hvordan kulturlandskapet framstår i dag
- var en bidragsyter til en tettere samhandling mellom alle aktører i matkjeden
- var en inspirasjon i arbeidet med næringsutvikling gjennom synliggjøring og samhandling
- tegnet historiske linjer fra 1905 til 2005 i sin presentasjon av lokal mat, kultur og historie.

Streif skulle bidra til

- forsterket glede og stolthet over kulturlandskap som kilde til aktivitet, rekreasjon og opplevelse
- økt bevissthet om verdien av lokal matproduksjon og om sammenhengene mellom lokal mat og kulturlandskap
- økt kunnskap om hvilke forandringer som har skjedd i kulturlandskapet de siste 100 år, og om hva som har ført til disse forandringene
- økt bevisstgjøring omkring utfordringer knyttet til å beholde og utvikle kulturlandskapet
- økt bevissthet omkring verdien av mat og kulturlandskap som nasjonale identitetsskapere.

"Streif har bidratt til at vi ble oppmerksom på kvalitetene og mulighetene i kulturlandskapet på en helt annen måte enn tidligere."

(Kåre Grønsnes, Vikebygdkrinsen i Ullensvang)

Deltakere på *Streif*-arrangementer opplevde særpreg og lokale kvaliteter knyttet til mat, kulturlandskap, historie og kultur i nærområdet. Streifene aktiviserte og engasjerte både barn, unge og voksne i landskapet. Aktører innenfor musikk, drama, dans, kunsthåndverk og andre kulturområder bidro også til arrangementene og ga *Streif* mange nye og spennende uttrykk.

Nøkkeltall for 2005:

- Om lag 70.000 deltok på tilsammen 86 *Streif*
- Deltakerantallet på *Streif* varierte fra 5 til om lag 8000.
- Alle fraksjoner i befolkningen var representert: bygdefolk, folk fra nærmeste by/tettsted, ungdommer, barnefamilier, godt voksne og eldre. *Streif* var primært arrangementer for barnefamilier og godt voksne. 20% av Streifene hadde stor deltagelse av ungdom.
- Om lag 3.500 deltok på Åpningsstreif i Ullensvang med HM Dronning Sonja
- Om lag 8.000 deltok på Bynært Streif i Maridalen i Oslo 12.8.2005
- Matstreif i Oslo trakk om lag 40.000 besøkende på 2 dager og omsatte for om lag 1.3 mill kr

Dinamo utviklet profilnavnet "Streif." Gate Design AS utviklet den helhetlige profilen for *Streif*.

Andrimne Forlag fulgte Streif gjennom 2005.

Dette har resultert i praktboka "Streif - matmøter i norske kulturlandskap."